

REKTORS BREV

Februari 2016

Aret har börjat med en intensiv debatt om kvalitet i högre utbildning och forskning. Debattartiklar har hävdat att det var bättre förr, att studentinflytandet gått för långt och menligt påverkar kvaliteten, att forskningsanknytning av all utbildning inte är nödvändig, att några lärosäten bör ges särskilt goda förutsättningar för att vara internationellt konkurrenskraftiga och att ersättningssystemet till utbildningen måste ses över eftersom det har bidragit till och bidrar till att kraven på studenterna sänks. Många har bemött de inlägg som startade debatten i debattartiklar och i sociala medier. Självt har jag publicerat ett flertal bloggar under inledningen av året som berört de diskuterade frågeställningarna och då inte minst bloggen med titeln "Nu får det räcka med onyanserade debatter". Det finns mycket att säga i sammanhanget men jag hänvisar till mina bloggar. Jag nöjer mig här och nu med att som företrädare för ett mindre och yngre lärosäte konstatera att debatten hade vunnit mycket på om vissa av debattörerna satte sig in i hur högskolelandskapet faktiskt ser ut, under vilka förutsättningar olika lärosäten verkar och vilka resultat som åstadkoms.

Oredlighet i forskning har också varit starkt i fokus. Skendet på Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset berör oss alla och kommande klarlägganden om vad som hänt, hur det kunde hända och varför det hände är synnerligen viktiga. Jag, precis som alla andra, ser fram emot en öppen redovisning av processer och beslut och en viktig debatt om den medicinska forskningens villkor och kvalitet. En utredning med skarpa förslag om hur miss-tanke om forskningsfusk ska beredas är också mycket angelägen och välkommen.

En annan fråga som i allra högsta grad berör oss på Högskolan i Borås är dragningen av Götalandsbanan. Sverigeförhandlingen, med huvuduppgiften att klara ut hur sträckningen ska vara mellan Stockholm och Malmö samt mellan Stockholm och Göteborg, lämnade för två veckor sedan ett förslag som innebar att vårt campus helt skulle slås sönder. Nu blir det säkert inte så men själva tillväggångssättet från Sverigeförhandlingen att presentera ett fullkomligt orimligt förslag utan att, enligt uppgift, ens bry sig om att se efter hur området ser ut och vilken funktionalitet det har är ytterst märkligt. Från högskolans perspektiv är det enligt min uppfattning viktigt att nu säkra att vårt campus inte påverkas, att våra möjligheter att inom en tioårsperiod öka ytor med cirka 20 000 m² kvarstår och att gångavståndet mellan högskolan och bussar och region-tåg inte överstiger en kilometer.

Traditionsenligt genomfördes i mitten av januari rektorskonferensen på Steningevik utanför Märsta i regi av UKÄ

och SUHF. Traditionsenligt medverkade också ministern för högre utbildning och forskning med en redovisning av aktuella frågor inom regeringen och departementet och i en efterföljande frågestund. Tre saker dominerade – de bekymmersamma omvärldsförutsättningarna som råder och som sätter press på den samhällsekonomiska utvecklingen, den stora utmaningen att bygga ut skolan och klara försörjningen med lärare och hur mätningen av kvaliteten i forskning ska göras. Det behövs stora satsningar för att klara de ökade behov av högre utbildning som den nya situationen innebär, det är långt ifrån så att det enbart är mer lärarutbildning som krävs, men i nuläget finns inte någon grund för att diskutera den långsiktiga utvecklingen och de utmaningar som finns. När det gäller forskningskvalitet var det tydligt att den utvärderingsmodell som Vetenskapsrådet föreslagit med bedömning av hela lärosätet baserat på kollegial granskning inte kommer att införas. Ingen FOKUS-modell således men någon form av skarp nationell uppföljning av forskningens kvalitet kommer att göras. Ministern var tydlig med att regeringen måste veta vad vi gör med forskningsmedlen och bland annat kunna säkra att vi vid tilldelning av nya resurser inte anställer flera forskare utan höjer kvalitet genom att ge redan anställda bättre villkor.

Veckan före Steningevikmötet deltog jag i en konferens om profilering och forskningsfinansiering. Årligen arrangerar SUHF en konferens där företrädare för lärosätena möter företrädare för forskningsfinansiärerna. Konferenserna hade från början stark fokus på ekonomistyrning, full kostnadstäckning, pålägg och forskningsadministration, men temana har över tid blivit bredare och denna gång handlade konferensen framförallt om profilering av forskningen. Jag medverkade dels med en presentation under rubriken "Ett profilerat högskolelandskap", dels i den avslutande paneldebatten som kom att handla mycket om betydelsen av forskning kring hållbar utveckling i en bred bemärkelse. Min uppfattning är att många lärosäten är profilerade men vi behöver än mer kunna fokusera på våra relativa fördelar. Men det förutsätter en utökad och mer fokuserad departementsdialog där specifika uppdrag fastställs, resurser tilldelas och uppföljning sker mot fastställda mål.

På högskolan har redan en rad olika evenemang genomförts under årets inledning. Först och främst vill jag nämna STARK-dagen, studenternas arbetsmarknadsdag. Det är en mycket viktig dag där studenter möter blivande potentiella arbetsgivare. STARK-dagen kan vara den dagen då den första kontakten knyts som efter avslutade studier innebär en anställning. De 90 utställare som medverkade representerade alla typer av organisationer. Någon exakt uppgift om hur många studenter som passade på att gå runt och träffa utställare och ta kontakter har jag inte, men siffran

ett par tusen nämndes. Det var väldigt hög intensitet hela dagen och jag träffade vid min rundvandring bara nöjda utställare som bekräftade dagens betydelse för att knyta kontakt med blivande medarbetare. Mina möten under dagen bekräftade också den avgörande betydelsen av tillgången till en högskola som kan förse såväl regionalt verksam organisationer, det vill säga offentliga organisationer och serviceföretag, som industri- och tjänsteföretag med omfattande exportverksamhet med kvalificerad arbetskraft. Betydelsen av forskningsanknytning och att kunna tillhandahålla kompletta akademiska miljöer blir alldeles uppenbar i mötet med arbetsgivarna och deras förväntningar. Förespråkare för ett så kallat binärt system, där de stora universiteten svarar för utbildning på avancerad nivå, forskarutbildning och forskning och de mindre högskolorna för utbildning på grundläggande nivå kan inte ha mer fel.

En annan viktig aktivitet har varit workshopen om lättviktsmaterial som genomfördes i samarbete med organisationen Lighter. Workshopen samlade materialforskare med fokus på att utveckla hållfasta och hållbara lättviktsmaterial samt deltagare från en mängd olika företag. Workshopen blev en utmärkt illustration av innebörden av Vetenskap för profession, där våra forskare inom polymerteknik och textil materialteknik hade möjlighet till många intressanta möten och diskussioner med praktiskt verksamma. Fokus på workshopen var på bilindustrin och i samband med workshopen visades också lättviktsbilen Biofore upp. Bilen är byggd av studenter och lärare vid Helsinki Metropolitan University of Applied Science och baseras på biomaterial.

Två GEM, Gränsöverskridande EftermiddagsMöten, har genomförts sedan förra styrelsemötet. I slutet av förra terminen genomfördes ett GEM kring akademisk frihet och akademiskt ansvar. Vid GEMet presenterade Ulrika Bjare, en av utredarna inom den så kallade ledningsutredningen, utredningens slutsatser och rekommendationer. Därefter följde en paneldiskussion kring styrning och ledning och relationen mellan linje och kollegium. Eftermiddagen avslutades med en koppling till pågående diskussioner kring högskolans värdegrund. En stor samstämmighet finns kring uppfattningen att vi inte behöver några nya begrepp som beskriver vår värdegrund. De samtal om värdegrund som nu förs runt om i vår verksamhet kan och bör utgå från den statliga värdegrunden på rättsliga principer och på de tre kärnvärden som tagits fram i samband med arbetet med högskolans varumärke, nämligen välkomnande, gränsöverskridande och utmanande. Det andra GEMet genomfördes för några veckor sedan och handlade om hållbar utveckling. Huvudinslaget var en avrapportering av en genomförd studie vid högskolan där chefer och medarbetare intervjuats om uppfattningar om vårt gemensamma arbete att bli den hållbara högskolan. Rapporten och den mycket givande diskussionen ligger nu till grund för det fortsatta arbetet med att bli den hållbara högskolan.

En ytterligare aktivitet är releasen av rapport 34 i rapportserien Vetenskap för profession. Rapporten har titeln "Inkluderande medborgarskap. Perspektiv på social hållbar samhällsutveckling: exemplet Norrby". Rapporten är en antologi vars redaktör professor Kennert Orlenius också ansvarar för ett av programmen inom den av Vinnova

delfinansierade innovationsplattformen som numera benämns Innovationsplattform Borås. Rapporten beskriver de utmaningar som finns vid förändringsarbete som syftar till ökad social inkludering. Den förmedlar också en förståelse för de villkor och hinder som finns, men visar också på vilka möjligheterna är. I ett av kapitlen ges också en klargörande redovisning av i sammanhanget förekommande begrepp, såsom integrering, inkludering, segregering och solidaritet, och hur dessa begrepp kan misstolkas och hur de bör tolkas. Rapporten är även denna en utmärkt illustration av innebörden av Vetenskap för profession.

När vi ses på onsdag har jag också haft nöjet och förmånen att uppmärksamma ett antal medarbetare för nit och redlighet i rikets tjänst. Traditionenslignat sker utdelningen av beviset på utmärkelsen i samband med en lunch och där även tillfälle ges för de honorerade att, under lunchen, berätta om sina år i statlig tjänst med fokus på någon intressant, speciell eller viktig händelse, och gärna då från åren här på högskolan. Nit och redlighetsluncherna brukar vara mycket trevliga och berikande och kommer säkerligen att bli så även i år.

En speciell aktivitet och upplevelse den senaste tiden var besöket i Hässleholmens kyrka och det språkcafé som hålls där varje tisdag. Majid Jaffari, Agneta Mood Welin, lärare vid högskolan, och jag var där för att berätta om högskolan, det svenska utbildningssystemet och vad vår Invandrarakademi bedriver för verksamhet. Efter vår föredragning inför en fullsatt sal, besvarade vi frågor under kaffet och deltog sedan i språkövningar i grupper som leddes av frivilliga krafter.

Till sist vill jag också nämna att vi gått in med en skrivelse till regeringen om ökat takbelopp för genomförande av förskollärautbildning på campus Skövde och ökat takbelopp för genomförande av socionomutbildning i Borås samt önskat ett möte med ministern för högre utbildning och forskning. Vi har fått till svar att frågan kan tas upp i samband med vår departementsdialog i april/maj. Skälet till att skjuta på ärendet till vår ordinarie dialog är att några medel ändå inte finns för 2016 så därför kan frågan istället tas i samband med departementsdialogen och vårt gemensamma samtal om perioden 2017-2019. Jag utgår från att vår tid vid departementsdialogen förlängs så att även övriga angelägna frågor för vårt lärosäte hinns med. Vid dialogen kommer den nyutträdade statssekreteraren Karin Röding också att medverka.

Vänliga hälsningar

Björn Brorström
Rektor